

U dorosłego **żubra** długie włosy na szyi i podgardlu tworzą charakterystyczną brodę. Rogi ma krótkie, masywne i zagięte ku środkowi. Żubry bardzo lubią tarzać się w błocie i kurzu oraz wycierać się (czochnąć) o drzewa. Na początku XX w. w hodowlach znajdowało się zaledwie kilkadziesiąt osobników, które pozwoliły uchronić gatunek od zagłady.

Trudno uwierzyć, że **żubr** – zwierzę o masywnej sylwetce i masie ciała sięgającej średnio 700 kg – jest bardzo zwinny i szybki. Potrafi galopować i przeskakiwać wysokie przeszkody. Jest zwierzęciem stadnym. Typowym środowiskiem życia tego ssaka są lasy mieszane z gęstym podszytem i polanami.

Charakterystyczną cechą **myszy polnej** jest czarna smuga na brązowym grzbiecie. Ogon ma krótszy od ciała. Mysz polna zamieszkuje obrzeża lasów, łąki, pola uprawne, zarośla. Jest aktywna zarówno w dzień, jak i w nocy. Może wyrządzać znaczne szkody w uprawach zbóż.

Kuliste gniazdko, misternie uplecione z traw i liści, umieszczone w gęstym krzewie, wcale nie należy do ptaka. To dzieło **orzeshnicy**, która przesyfia w nim dzień. Śpiące orzeshnice zwijają się w ciasny kłębuszek i przykrywają puszystym ogonem.

Migracje ptaków

Jesienią i wiosną na niebie zobaczyć można liczne stada tzw. dzikich gęsi. Są to najczęściej **gęsi zbożowe i białoczelne**. Wśród nich znajdują się rzadsze gatunki: gęś mała i krótkodzioba.

Zdecydowana większość ptaków występujących w Polsce należy do grupy gatunków migrujących. Ich cechą wyróżniającą jest okresowa zmiana miejsca pobytu, związana z nadejściem kolejnej pory roku. Wśród tych gatunków znajdują się zarówno wędrowcy długodystansowi, pokonujący nawet kilkanaście tysięcy kilometrów, jak i ci, którzy przemieszczają się na stosunkowo nieduże odległości.

Główny powód migracji stanowi potrzeba zapewnienia sobie i swojemu potomstwu odpowiedniej ilości pokarmu. Kolejną przyczyną jest szukanie partnera do rozrodu, a także odnalezienie spokojnych i bezpiecznych miejsc do pierzenia, czyli wymiany upierzenia.

Poszczególne gatunki, lub też całe ich grupy, wypracowały różne strategie przelotu. Jedne wędrują za dnia, inne w nocy, w stadach lub pojedynczo, na małych albo dużych wysokościach. Jeśli lecą gromadnie, to różne są z kolei ich formacje: luźne stada lub charakterystyczne dla danego gatunku, uporządkowane klucze, np. ułożone w linii prostej bądź też w kształcie litery V.

Kaczka lodówka

przylatuje do Polski masowo na zimowiska. Na Bałtyku gromadzi się w zimie nawet do 500 000 osobników.

Rzadkim widokiem jest pojedynczy przelatujący **żuraw** – najczęściej widać całe ich klucze.

Owady są najliczniejszą i najbardziej różnorodną grupą zwierząt. Zasadlają niemal wszystkie typy środowisk. Żyją w wodzie, na lądzie i w powietrzu, w organizmach żywych i w padlinie. Zadziwiają swą rozrodcością i ilością. Pełnią jedną z najistotniejszych funkcji w przyrodzie. Cechą szczególną owadów jest podział ich ciała na trzy części: głowę, tułów i odwłok. Z każdej z wymienionych części wyrasta para odnóży, zbudowana z pięciu odcinków. Większość owadów wyposażona jest dodatkowo w dwie pary w skrzydeł, wyrastających z tułowia. W Polsce żyje ok. 35 tys. gatunków owadów.

RZĄD	LICZBA GATUNKÓW
błonkoskrzydłe (<i>Hymenoptera</i>)	ok. 10 000
chruściki (<i>Trichoptera</i>)	ok. 290
chrząszcze (<i>Coleoptera</i>)	ok. 6 000
karaczany (<i>Blattodea</i>)	16
modliszki (<i>Mantodea</i>)	1
motyle (<i>Lepidoptera</i>)	ok. 3000
muchówki (<i>Diptera</i>)	ok. 7000
pluskwiaki równoskrzydłe (<i>Homoptera</i>)	ok. 100
pluskwiaki różnoskrzydłe (<i>Heteroptera</i>)	ok. 780
prostoskrzydłe (<i>Orthoptera</i>)	ok. 100
sieciarki (<i>Planipennia, Neuroptera</i>)	ok. 90
skorki (<i>Dermaptera</i>)	6
ważki (<i>Odonata</i>)	73
wielbłądki (<i>Raphidioptera</i>)	9
wojsiłki (<i>Mecoptera</i>)	1

Mała, mierząca zaledwie 0,5 cm **biedronka siedmiokropka** jest wielkim sprzymierzeńcem rolników i ogrodników. Zjada ogromne ilości mszyc, zarówno jako larwa, jak i postać dorosła.

Samica **polowca szachownicy** nie jest zbyt delikatna podczas składania jaj. Podczas tej czynności siedzi na wierzchołku źdźbła trawy, a jaja spadają na ziemię. Po dwóch tygodniach wykluwają się z nich gąsienice, które ruszają na żer.